

# قوجا و دنیز

(The Old Man and the sea)

توحید رحیم زاده



ترحومو ابله فارشلاشیر. بو دا بیر تجربوبه‌لی بالیقچی اوچون چتین وضعیت دیر. او سکسن بئشینجی گون صباح اترکندن قالیغینی حاضیرلاییر. یتکه بیر بالیق توقاق اوچون یولا چیخیر. او گت-گتده ساحیلدن اوزاقلاشیر. سانتیاقو اؤز-اؤزونه دانیشیر و چوخلو گۆزلهدیکدن سونرا نهایت بیر ایری بالیق اونون چنگلینه دوشور. قوجا بو حادثه اوچون چوخ سئوینیر اما بو بالیغی راحتجاسینا توتا بیلمه‌یه جه‌ییندن ده آگاه دیر. بالیق سودان اتلانیر و قالیغی آرخاسیجا چکیر. قوجا بو چتین شرایطده حضرت عیسی(ع)دان،

قوجا و دنیز پوئستی، اترنست همینگویین بیر شاه اثری ساییلیر. بو اثر ۱۹۵۱-جی ایلده کوبادا یازیلیب و ۱۹۵۲ده باسیلیب دیر. قوجا و دنیز اثری ۱۹۵۴ده نوبئل موکافاتینی قازانیب دیر.

## پوئستین خولاصه‌سی:

پوئست استریم کورفزینده باش وئریر و سانتیاقو آدلی بیر قوجا دا بو پوئستین قهرمانی ساییلیر. سانتیاقو او بؤلگه‌نین معروف بالیقچیسیدی. اونون آریق جیسمی، قیریشلی بوینو و گوجلو قوللاری وار. او بالیقچیلیقدان و دنیزده بالیق دالیسیجا گزمکدن هئچ بیر زامان یورولمور. سانتیاقو بئیسبالی چوخ سئویر و داایم اونون خبرلرینی قزنت‌لردن ایزله‌ییر.

اؤوا چیخاندا سانتیاقویلا برابر بیر اوغلان دا گئدیر. قوجا سکسن دؤرد گون دال‌بادال اؤوا چیخیر و هئچ نه توتا بیلمه‌ییر. ایلک قیرخ گونده اوغلان دا قوجا ایله برابر بالیقچیلیغا چیخیر، لاکین سونرا آتا-آناسی اونو باشا سالیرلار کی قوجا اوغورسوز آدم دیر و بو نه‌دنه گۆره اوغلان قوجانین قالیغیندان آیریلیب، باشقا بیر قاییقلا اؤوا گئدیر.

سانتیاقو سکسن دؤرد گون هئچ بیر بالیق توتا بیلمه‌دییی اوچون؛ اهالی‌نین ریشخندی و

حضرت مريمدين يارديم ايسته يير و تئز-تئز دعا اوخويور. سانتياقو اؤز هدفيندن واز كئچمك نيتي يوخدور و ساعاتلارچا قاييق باليغين آرخاسيجا سورونور. باليق باشاردىغي قدر ساواشير آما نهايتده قوجا، باليغا غاليب گليير و باليغي اؤلدوردوكدن سونرا اونو ساحيله آپارماق اوچون قاييغينا باغلايير.

قوجا ساحيله قاييداركن يئنى يير موشكولله اوزله شير. بو دفعه آكولا باليغي، اونون اؤولادىغي باليغا هجوم ائدير. قوجا دا اؤز سونگوسو ايله اونو آرادان قالديرماق ايسته يير. بو تپيلى صحنه لر دفعه لرجه تكرار اولور و نهايت سانتياقو دفاع ائده بيلمه يه جه ييئنى دوشونوب، ساحيله دوغرو حرکت ائدير.

سانتياقو ساحيله گئرى دؤندوغو زامان اؤولادىغي بؤيوك باليقدان، تكجه اسكلت قالير. چونكى آكولا باليق لارى باليغين اتيني يئميشديلر.

### قورولوش:

بو اثر قورولوش باخيميندان پوئست ساييلير؛ فصلبندى سى يوخدور و آزاجيق حئكايه دن اوزون دور. بو اثره رومان آدى دا وئرمك اولماز. بو پوئست اوچونجو شخص واسطه سى له روايت اولونور و بونا گؤره بيز سانتياقونون مونولوقلارينا دا شاهيديك.

بو پوئستين چوخ ساده نثرى و بيانى اولماسينا باخمايaraq، چوخ درين تمثيل لرى وار. بلكه ده هئمىنگوئيين بيز موددت درگى لرده رئپورتاژچيلىغي بئله ساده يازماسيندا تاثيرى اولوبدور. او اؤزو بو حاقددا دئير: « سيز هئچ يير ياخشى كيتاب تاپا بيلمزسينيز كى يازيچى سى اؤنجه دن سيموول لارى اوندا يئرلشديرسين. من چالشميشام بورادا بيز حقيقى قوجا كيشى، بيز حقيقى اوغلان، بيز حقيقى دريا، حقيقى بيز باليق، حقيقى بيز آكولا يارادام و بونلار او قدر

ياخشى و حقيقى گؤرسنديلر كى ايندى هر بيريسى، بيز باشقا شئيين آنلاميندا گله بيلر.» آما باشقا طرفدن ده اونون فيكريجه حاديتهلرين و اشياينين ماهيتى بوزداغى كيمي دير و بيز اونلاردان گؤردويوموز، تكجه ماهيت لرى نين اوندا بيرى دير. اونا گؤره هئمىنگوئيين اثرلرينى اوخوياركن هميشه ائرين آلت قاتلاريني دا نظره آلمالى ييق.

دنيوز بورادا ياشامين آچيق بيز سيموولودور. دنيوز هم باغيشلاياندى، هم ده قدداردى. قوجا؛ هدفينه يئتيرمك اوچون وار گوجويله ساواشان يورولماز بيز اينسانى اؤزونده عكس ائتديرير.

باليق بو پوئستده طبيعتين سيموولودور و قوجانين بو باليق لا ساواشماسيني و اونو مغلوب ائتمك اوچون گؤسترديبى سعي آچيقجا بو پوئستده گؤروروك.

بو پوئست حياتين اينسان اوچون نه درجه ده اهميتلى اولدوغونو گؤستيرير.

داروينين سؤزونه اساسن، اينسان حياتدا وارليغيني و بقاسيني قوروماق اوچون هر ايشه ال آتا بيلر و بونا گؤره ده بيز گؤروروك كى سانتياقو «قارداش» آدلانديرديغي باليغي اؤز وارليغيني و بقاسيني قوروماق اوچون اؤولايير. سانتياقونون بيز باليق اوچون ايكي گون ياريم اللشمه سى نين نه دنى، بيرجه قارننى دويوزدورماق دئييل. او اهالى نين ايستئهلارلاريندان قورتولماق اوچون، ساحيله الى بوش قايتماق ايسته مير و وار گوجويله باليغي مقصده يئتيرمك نيتينده دير.

قوجا دنيوزده چتين وضعيت لره دوشدوغو زامان، اؤنجه اوغلانين اونون كناريندا اولماسيني ايسته يير و سونرالار دعا اوخوماغا و حضرت مريمدين يارديم ايسته مه يه باشلايير. چونكى قوجانين فيكريجه، او شرايطده بيرجه متافيزيك

گوج لر اونو قورتارا بیلر.

قوجا و دنیز کیتابینی فارسجا یا چئویرن مترجم، نجف درباندری نین فیکریجه گاهدان بیر شخصین اودوزماسی، اونو غلبه‌سی ساییلیر و بو پوئیس‌تده ده سانتیاقونون بالیغی ساپ ساغلام ساحيله یئتیره بیلمه‌مه‌سی بیرنجی باخیشدا اونون شیکستی سایلا بیلر، آما اصلینده او یئکه بالیغین اسکلتنی ده ساحيله گتیرمک اونون اوغورو ساییلیر.

بو اثرین اساس ده‌پرلنمه نه‌دنی ده اونون مؤوضوعسونون هئچ بیر زامان کؤهنه‌لشمه‌مه‌سی دیر. بعضی اثرلر بیر خاص دؤورده چوخ محبوبیت قازانا بیلیرلر، آما همین اثر نئچه ایلدن سونرا آرتیق او کئچمیشده‌کی جذابیغینی حفظ ائده بیلیرلر و زاماندا محدودلا شیرلار.

### قوجا و دنیز پوئستی نئجه یازیلدی؟

اثرنست هئمینگوئی کوبادا یاشادیغی زامان، بالیقچیلیق و قاییق سورمک اصلی تفریحاتیندان ساییلردی و بونا گؤره ده او «قوجا و دنیز» اثرینده، بالیقچیلیق اصطلاحاتینی و فنلرینی چوخ تکمیل تصویره چکه بیلیدیر.

اثرنست هئمینگوئین حیاتی لا باغلی آراشدیرانلارین فیکرینه گؤره، قوجانین بو اثرده‌کی شخصیتی، بعضی یئرلرده گرگوریو فوئتس آدلی بیر کوبالی بالیقچی نین حقیقی شخصیتیندن تاثیر آلییدیر. هئمینگوئی ۱۹۳۰-جو ایل‌لرده گرگوریونو، قاییغی نین کئشیکچیلیی اوچون استخدام ائتدی و گئت-گئده بو قوجا بالیقچی لا سیخ دوستلوق علاقه‌سی قوردو. فوئتس ساوادسیزلیغینا گؤره، هئچ زامان هئمینگوئین «قوجا و دنیز» اثرینی اوخویا بیلمه‌دی.

### قوجا و دنیز فیلمی

اثرنست هئمینگوئین قوجا و دنیز پوئستی

اساسیندا ایکی فیلم دوزه‌لدیلیب:

- ۱- ایلکین فیلم ۱۹۵۸ء، جان استرجین کارگردانلیغی لا اینگیلیس دیلینده دوزه‌لیب.
- ۲- ایکینجی فیلم ۱۹۹۰ء، جود تیلورون کارگردانلیغی لا اینگیلیس دیلینده دوزه‌لیب.

### قوجا و دنیز انیمیشننی

۱۹۹۹-جو میلاد ایلینده آلنکساندر پترووون کارگردانلیغی لا، ژاپون، کانادا و روسیه ایش بیرلییله دوزه‌لیب‌دیر.

### اثرین آذربایجان تورکجه‌سینده ترجمه‌سی:

بو اثر آنا دیلمیره مناف سولتیمان‌اؤون-ون تشببوثو ایله ترجمه اولونوب. همین ترجمه خانیم لایلا ابراهیمی نین کؤچورمه‌سی له بوتنا نثریاتی طرفیندن یایملانیب. ترجمه دیلی روان و ساغلام آذربایجان تورکجه‌سینده اولدوغوندان اونون اوخوماسینی بوتون کیتاب سئورلره توصیه ائدیرم.

